

वेळ : २ तास

सूचना :

१. सर्व प्रश्न आवश्यक.

प्र.१ 'संस्कृतीचा अभ्यास करताना एकच एक व्याख्या पुरेशी ठरत नाही' हे विधान स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र.१ संस्कृतीच्या उभारणीत समाविष्ट होणारे विविध घटक कोणते त्यांची सविस्तर चर्चा करा. (१५)

प्र.२ अ) 'संस्कृतीच्या अभ्यासात लिंग असमानता आढळते', हे विधान स्पष्ट करा. (७)

ब) मॅथ्यू अर्नोल्ड यांचा सिध्दांत संस्कृतीच्या संदर्भात सांगा. (८)

किंवा

प्र.२ अ) सामाजिक आणि राजकीय घटक संस्कृतीच्या उभारणीत कसे कारणीभूत ठरतात ते सांगा. (७)

ब) एखाद्या समाजाच्या सणांतून प्रतीत होणारी लोकसंस्कृती सोदाहरण स्पष्ट करा. (८)

प्र.३ अ) माध्यमे आणि संस्कृती यांचा एकमेकांशी असणारा संबंध स्पष्ट करा. (७)

ब) संस्कृतीची नित्य परिवर्तनीयता सांगा. (८)

किंवा

प्र.३ अ) माध्यमे आणि जागतिकीकरण यांचा संस्कृतीवर झालेला परिणाम सांगा. (७)

ब) संस्कृतीवर होणारा माध्यमांचा सकारात्मक परिणाम स्पष्ट करा. (८)

प्र.४ टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१५)

१. मॅक्स वेबर

२. संस्कृतीची प्रतीक

३. जनसंस्कृती

४. भारतीय खाद्यपदार्थातील विविधता

५. संस्कृती आणि भाषा

* * * * *